

Inflácia – indexy spotrebiteľských cien v júni 2024

Posledná aktualizácia: 15.07.2024 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 15.07.2024

Príloha – Inflácia jún 2024 (ZIP – 658 kB)

Inflácia sa v júni vrátila na trojročné minimum 2,1 %

Ceny potravín, nealko nápojov, ale aj piva, vína, či pohonných hmôt medzimesačne zlacneli, čo udržalo júnové ceny na májovej úrovni. Nastupujúca letná sezóna však priniesla zvýšenie cien dovolenkových zájazdov a tiež vodného a stočného. Celkovú medziročnú infláciu naďalej ovplyvňovali predovšetkým rasty cien tovarov a služieb s menšou váhou vo výdavkoch domácností, ako alkoholu, služieb lekárov a zubárov, a tiež vysokoškolských poplatkov.

Spotrebiteľské ceny tovarov a služieb v júni zostali na májovej úrovni, medzimesačný rast cien sa od začiatku roka postupne spomaľuje a po 5 mesiacoch sa dostal na nulu. Medziročná inflácia od marca tohto roku osciluje okolo 2 %. Aktuálne v júni, rovnako ako v apríli, dosiahla 2,1 %. Bola to najnižšia hodnota inflácie za posledné tri roky.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (114 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (230 kB).

Medzimesačný vývoj – jún 2024 v porovnaní s májom 2024

Spotrebiteľské ceny v júni zostali medzimesačne v priemere nezmenené. Pozitívny vplyv na medzimesačnej úrovni mal najmä pokles cien v 3 z 12 odborov, hlavných výdavkových skupinách domácností. Zlacneli najmä potraviny s nealko nápojmi, doprava a tiež vybrané tovary z odboru alkoholické nápoje a tabak. Ceny odevov a obuvi, ako aj poštových a telefónnych služieb sa medzimesačne v priemere nezmenili, v ostatných odboroch ceny poskočili mierne nahor, a to v rozsahu od 0,1 do 0,7 %.

Medzimesačný pokles cien zaznamenal odbor potraviny a nealkoholické nápoje¹⁾, ceny tu klesli v priemere o 0,2 %. Lacnejšie bolo predovšetkým mäso, minerálne vody a nealko nápoje, ako aj zelenina. V doprave mali najväčší vplyv na celkový priemerný výsledok ceny pohonných hmôt, ktoré boli medzimesačne nižšie o 1,7 %. Oproti máju klesli tiež ceny piva a vína z odboru alkoholické nápoje a tabak.

Blížiacie sa obdobie letných dovolení na druhej strane prinieslo zdražovanie dovolenkových zájazdov (o 3,9 %) v odbore rekreácia a kultúra. Drahšie boli tiež tovary a služby na údržbu domácností (odbor nábytok a bytové zariadenia), a zvýšili sa tiež poplatky za prijímacie pohovory na vysoké školy (vzdelávanie).

Spotrebiteľia si medzimesačne priplatili aj za vodné a stočné, ale ceny za celý odbor bývanie s energiami boli v priemere len o 0,1 % vyššie ako v máji.

Medziročný vývoj – jún 2024 v porovnaní s júnom 2023

Inflácia v medziročnom porovnaní dosiahla v júni úroveň rastu 2,1 %. Medziročne vyššie boli ceny v 11 z 12 odborov (výdavkových skupín domácností), v priemere lacnejšie ako minulý rok boli iba tovary a služby v odbore rekreácia a kultúra. Najvýznamnejší vplyv na hodnotu inflácie mali medziročne vyššie ceny v odbore **reštaurácie a hotely** ako aj ďalších odboroch s nižším podielom vo výdavkoch domácností. Najmä však v **doprave**, ďalej v odbore **alkoholické nápoje a tabak**, a tiež vo **vzdelávaní a zdravotníctve**.

V odbore **doprava** negatívne ovplyvnili celkovú mieru inflácie najmä ceny pohonných látok. Tie boli medziročne vyššie o 1,7 %. Drahšie ako vlani boli stále **alkoholické nápoje a tabak** (6,9 %) a tiež služby lekárov a zubárov v odbore **zdravníctva** (6,7 %). Štvrtý podstatný vplyv na medziročnej úrovni malo zvýšenie poplatkov za prijímačky na vysoké školy v odbore **vzdelávania**.

Pozitívnu informáciou pre spotrebiteľov bolo, že najvýznamnejšie zložky výdavkov domácností, odbory **potraviny s nealko nápojmi a bývanie s energiami** mali približne rovnaké ceny ako pred rokom. K medziročnému rastu cien prispievali buď minimálne, alebo mali dokonca tlmiaci účinok.

Ceny potravín boli v medziročnom porovnaní boli vyššie len o 0,5 %. Spomedzi 9 potravinových skupín tovarov bolo medziročne drahších 5, a to najmä oleje a tuky, chlieb a obilniny, ryby, cukor a cukrovinky. Nárast ich cien sa však pohyboval len na úrovni do 4 %.

Súčasne 4 zložky potravín medziročne zlacneli, a to mäso, ďalej mlieko, syry a vajcia, a pod vplyvom sezónnosti najmä ovocie a čiastočne aj zelenina.

Spomedzi výdavkov na **bývanie a energie** bolo medziročne lacnejšie imputované nájomné a pevné palivá. Rovnaké alebo nižšie ceny ako pred rokom mali všetky energie (plyn a elektrina) s výnimkou tepelnej. Ostatné zložky výdavkov v rámci bývania boli medziročne drahšie v rozmedzí 1 - 14 %. Týkalo sa to najmä údržby a opráv obydlia, ďalej odvozu a likvidácie odpadu, ako aj vodného a stočného.

V súhrne za 1. polrok 2024 sa spotrebiteľské ceny medziročne zvýšili o 2,7 %.

Vývoj jadrovej a čistej inflácie

Pri júnovej úhrnnej miere medziročnej inflácie 2,1 % dosiahla **jadrová inflácia** hodnotu 1,8 % a **čistá inflácia** hodnotu 2,3 %. Medzimesačne jadrová inflácia zostala nezmenená a čistá inflácia dosiahla hodnotu 0,1 %.

Jadrová inflácia sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien regulovaných cien (napr. ceny energií) a iných administratívnych opatrení (napríklad úprav daní a podobne). Čistá inflácia je jadrová inflácia bez zmien cien potravín.

Poznámka: Vývoj indexov spotrebiteľských cien sa sleduje na univerzálnom spotrebnom koši zloženom z reprezentantov za vybrané druhy tovarov a služieb platených obyvateľstvom, ktorým boli priradené určité váhy. Váhy sú každoročne revidované, aktuálne platia pre rok 2024 a sú dostupné v databáze Štatistického úradu SR. Ceny sa zisťujú na celom území SR vo vybranej sieti predajní a prevádzok služieb počas prvých 20 dní sledovaného mesiaca.

¹⁾ cenové výstupy za potraviny a nealkoholické nápoje sa od januára 2024 spracovávajú z nového zdroja – transakčných údajov obchodných reťazcov, ktoré nahradili tradičné terénne zisťovanie

Zdroj údajov databáza DATAcube.:

- **Indexy rastu cien (inflácia) - medziročne**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti rovnakému obdobiu minulého roku \[sp0005ms\]](#)
- [Indexy spotrebiteľských cien - podrobné údaje \[sp0029ms\]](#)

- **Indexy rastu cien (inflácia) - medzimesačne**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti predchádzajúcemu mesiacu \[sp0004ms\]](#)

- **Indexy rastu cien k bazickému obdobiu**
- [Indexy spotrebiteľských cien oproti bazickému obdobiu \[sp0006ms\]](#)

- **Jadrová a čistá inflácia**
- [Jadrová a čistá inflácia - oproti rovnakému obdobiu minulého roku v % \[sp0008ms\]](#)
- [Jadrová a čistá inflácia - zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v % \[sp0007ms\]](#)
- [Jadrová a čistá inflácia - oproti decembru minulého roku v % \[sp0009ms\]](#)

- **Spotrebné koše**
- [Spotrebný koš 2024 \[sp0035rs\]](#)
- [Spotrebný koš 2024 - reprezentanty \[sp0036rs\]](#)

Iný zdroj údajov:

- [Medziročné indexy rastu cien \(inflácia\) – podrobne](#) (ZIP - 585 kB)
- [Medziročné indexy rastu cien \(inflácia\) – odbory](#) (ZIP - 74 kB)

Výstupy k téme inflácia:

Zmena metodiky v zisťovaní spotrebiteľských cien

Štatistický úrad SR spracováva od januára 2024 cenové výstupy za **potravinu a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Nahradili tradičné terénne zisťovania, výrazne sa tak rozšírili výstupy o spotrebiteľských cenách v uvedených segmentoch. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie cenových štatistík pri udržaní a zvyšovaní jej kvality. [Viac v metodických vysvetlivkách – CPI](#).

Zverejňované typy inflácie

Štatistický úrad SR zverejňuje dva typy inflácie:

- vývoj spotrebiteľských cien na základe národnej metodiky – **Inflácia – Indexy spotrebiteľských cien** (zaužívaná je anglická skratka CPI - Consumer Price Index)
- vývoj spotrebiteľských cien na základe medzinárodne harmonizovanej metodiky EÚ - **Harmonizovaný index spotrebiteľských cien** (HICP - Harmonized Indices of Consumer Prices)

Národná inflácia (CPI):

Ceny sa sledujú na spotrebnom koši, ktorý pozostáva z vybraných druhov tovarov a služieb zatriedených do 12 odborov, 44 skupín a 102 tried podľa klasifikácie COICOP.

Od januára 2024 spracováva ŠÚ SR cenové výstupy za **potravinu a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Výstupy o cenách v uvedených segmentoch sa výrazne rozšírili a prispeli k skvalitneniu štatistických výstupov. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie a skvalitňovania cenových štatistík. Ceny v ostatných 11 odboroch sa naďalej získavajú priamo v teréne, vo vybraných predajniach a prevádzkach. Zverejňované referenčné dáta sú pre celé územie Slovenska a všetky typy spotrebiteľov. Štatistický úrad SR však zverejňuje aj nárast cien pre špecifické sociálne skupiny – **pre domácnosti zamestnancov, dôchodcov a nízkopríjmové domácnosti**, a to približne desať dní po celkovej CPI.

Rozdiel medzi celkovou a infláciou pre konkrétne sociálne skupiny je vo váhach tovarov a služieb v spotrebnom koši (COICOP). Podrobné údaje v členení podľa sociálnych skupín obyvateľstva za jún budú zverejnené 26. júla 2024 v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 1. 1 - Indexy spotrebiteľských cien](#)

Medzinárodne harmonizovaná inflácia v EÚ (HICP)

Ide o údaje zisťované podľa jednotnej metodiky EÚ pre absolútnu **porovnatelnosť inflácie medzi krajinami**. **Zoznam cien tovarov a služieb** (spotrebné koše) sa čiastočne líši, HICP na rozdiel od národnej inflácie (CPI) neobsahuje „Imputované nájomné“ a vybrané položky veľkých opráv a údržby domácností. Indexy HICP v EÚ sa zverejňujú mesačne, niekoľko dní po národnej inflácii CPI v zmysle [Kalendára prvého zverejnenia](#) v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 3 - Harmonizované indexy spotrebiteľských cien \(inflácia HICP\)](#).

Spotrebný koš - štruktúra výdavkov domácností

Štatistický úrad každoročne reviduje váhy výdavkových položiek v štruktúre spotrebného koša. Zverejnený graf spotrebného koša je platný pre rok 2024. Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Váhy výdavkových položiek sú nevyhnutnou súčasťou výpočtu výšky inflácie (rastu spotrebiteľských cien).

Štatistický úrad SR zverejňuje graf **Štruktúra výdavkov domácností**, ktorý prezentuje [spotrebný koš platný pre rok 2024](#). Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne výdavkové skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Poznanie štruktúry výdavkov domácností je nevyhnutnou súčasťou pre zistenie výšky inflácie (rastu cien), pretože určuje váhy výdavkových položiek pre jej výpočet. Váhy sú každoročne revidované.

Štruktúra výdavkov c

(v %, 12 odborov od najvyšš

